

Útmutató az emelt szintű írásbeli és szóbeli vizsgák értékeléséhez

Javítási-értékelési útmutató az emelt szintű írásbeli vizsgához

Az írásbeli vizsgán összesen 80 pontot lehet elérni. A maximális pont két részpontoszámból tevődik össze: a mennyiségi és tartalmi megvalósításért legfeljebb 50 pont adható. A szövegalkotási és nyelvhasználati megvalósításért legfeljebb 30 pont adható.

I. Mennyiségi és tartalmi megvalósítás (összesen 50 pont)

A mennyiségi elvárásnak való megfelelés szerint legfeljebb 10 pont adható.

450-550 szó	10 pont
400-449 szó, ill. 550 szó felett	8 pont
350-399 szó	6 pont
300-349 szó	4 pont
250-299 szó	2 pont
250 szó alatt a dolgozat nem értékelhető	0 pont

A tartalmi elvárásnak való megfelelés szerint legfeljebb 40 pont adható.

31-40	21-30	11-20	0-10
A vizsgázó rendelkezik a témára vonatkozó megfelelő mennyiségű és mélységű ismeretekkel. Álláspontját érvekkel és /vagy példákkal támasztja alá. A tényeket és az összefüggéseket logikusan építi fel. A dolgozat lényegretörően, tárgyi tévedések nélkül mutatja be a témát.	A vizsgázó nem érinti a téma valamennyi lényeges vonatkozását, álláspontját nem mindig támasztja alá érvekkel és/vagy példákkal. A tényeket és az összefüggéseket néhány logikai elem kihagyásával építi fel. A dolgozat többnyire lényegretörően, súlyos tárgyi tévedések nélkül mutatja be a témát.	Nem érinti a téma több lényeges vonatkozását, a témát csak részlegesen fejti ki, álláspontját csak néha támasztja alá érvekkel és/vagy példákkal. A tényeket és az összefüggéseket a lényeges logikai elemek kihagyásával építi fel. A dolgozatban lényeges és lényegtelen elemek egyaránt megtalálhatók. Előfordulnak súlyos és kevésbé súlyos tárgyi tévedések.	A dolgozatból lényeges tartalmi elemek hiányoznak, vagy azok kifejtés nélkül, szinte felsorolásszerűen vannak megemlítve. Álláspontját nem tudja megindokolni és /vagy példákkal alátámasztani. A tényeket és az összefüggéseket nem tudja logikusan felépíteni. A dolgozatban számos súlyos tárgyi tévedés található.

A tartalmi hibákat a vizsgaközpont által felkért javító tanár piros tollal jelöli a szövegben vagy a margón. A hiányzó adatokat hiányjellel, a tényekkel kapcsolatos tévedéseket aláhúzással, a hibás érveléseket, következtetéseket stb. hullámos vonallal kell jelölni.

A javítási-értékelési útmutatóban szereplő tartalmi elemek tájékoztató jellegűek. A tartalmi kritérium szerinti maximális pontszám elérésének nem feltétele, hogy az tartalmazza az útmutatóban felsorolt valamennyi elemet. Amennyiben a vizsgázó más szavakkal, de helyesen fejezi ki az itt feltüntetett tartalmakat, azokat el kell fogadni. Az értékelésnél továbbá figyelembe kell venni azokat a helytálló és a témához illő tartalmi elemeket is, amelyekről a vizsgázó említést tesz, de az útmutatóban nem kerültek feltüntetésre.

Ajánlások a tartalmi értékeléshez

1. Irodalmi vagy művészeti téma esetén:

- az adott korszak rövid jellemzése (társadalmi, kulturális és gazdasági szempontból);
- az alkotó tevékenysége, illetve az elemzett mű elhelyezése az adott korban (összehasonlítás, előzmények, hatások, jelentőség);
- műelemzés és/vagy az alkotó életművének (nem életrajzának!) bemutatása;
- összegzés, következtetések levonása.

2. Történelmi, társadalmi, gazdasági vagy politikai téma esetén:

- a témában megjelölt korszak átfogó bemutatása;
- a legfontosabb események és az alapvető ok-okozati összefüggések bemutatása;
- néhány fontos adat és tény beillesztése az összefüggésekbe;
- összegzés, következtetések levonása.

3. Általános, összehasonlító civilizációs jellegű téma esetén:

- a téma jelentőségének és aktualitásának bemutatása;
- a témához kapcsolódó tények és vélemények felsorakoztatása és ütköztetése;
- a személyes vélemény kifejtése;
- összegzés, következtetések levonása.

II. Szövegalkotás és nyelvhasználat (összesen 30 pont)

A szövegalkotási szempontnak való megfelelés szerint legfeljebb 10 pont adható.

9-10 pont	6-8 pont	3-5 pont	0-2 pont
<p>A szöveg felépítése jól áttekinthető, a gondolatvezetés logikus. A bevezető és a befejező rész világosan elkülönül a szöveg többi részétől. A kifejtő rész megfelelően tagolt. A felvetett gondolatokat a vizsgázó arányosan fejti ki.</p>	<p>A szöveg felépítése többnyire jól áttekinthető, a gondolatvezetés általában logikus. Van bevezető és befejező rész, de esetleg nem egyértelműen különül el a szöveg többi részétől (bekezdés hiánya). A kifejtő rész nem mindig megfelelően tagolt. Előfordul indokolatlan váltás vagy ismétlés, de ez nem zavaró. A témát kisebb aránytalanságokkal fejti ki.</p>	<p>A szöveg felépítése nehezen áttekinthető, zavaró logikai ugrások akadályozzák a megértést. A gondolatvezetés több helyen zavaros. A bevezető és/vagy a befejező rész hiányzik. A bekezdések nincsenek jelölve. A kifejtés helyenként minden kohéziót nélkülöz. Gyakori az indokolatlan váltás vagy ismétlés. A vizsgázó többször nem fejti ki a felvetett gondolatokat, melyek így esetleg homályosak maradnak.</p>	<p>A szöveg tagolatlan, felépítése szinte vagy teljesen áttekinthetetlen. A gondolatvezetés teljesen zavaros, a szöveg egymás mellé írt, többnyire ki nem fejtett, esetleg homályos értelmű gondolatokból áll. A vizsgázó nem vagy alig képes logikai kapcsolatokat kifejezni.</p>

A nyelvhasználati szempontnak való megfelelés szerint legfeljebb 20 pont adható.

16-20 pont	11-15 pont	6-10 pont	0-5 pont
<p>A vizsgázó a téma kifejtéséhez szükséges szakszókincset kellő mélységben és megfelelően használja. Nyelvhasználata igényes, kellőképpen választékos és árnyalt. A szöveg nem tartalmaz</p>	<p>A vizsgázó a téma kifejtéséhez szükséges szakszókincset többnyire megfelelően használja. Szóhasználata esetenként nem megfelelő vagy pontatlan, ez azonban nem nehezíti a megértést.</p>	<p>A vizsgázó viszonylag egyszerű szókincset használ, és dolgozatából hiányoznak alapvető szakkifejezések. Nem megfelelő vagy pontatlan szóhasználata esetenként nehezíti a megértést. Nyelvhasználata túl egyszerű, nyelvi</p>	<p>A vizsgázó szókincse túl egyszerű, nem megfelelő a szóhasználata többször nehezíti, esetenként akadályozza a megértést. Nyelvhasználata szegényes, nyelvi hibái többször nehezítik, esetenként akadályozzák a</p>

<p>értelmezavaró nyelvtani, helyesírási, lexikai vagy stilisztikai hibát.</p>	<p>A vizsgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra. A szöveg legfeljebb egy-két súlyosabb nyelvtani, helyesírási, lexikai vagy stilisztikai hibát tartalmaz.</p>	<p>hibái esetenként nehezítik a megértést. A szöveg több értelmezavaró nyelvtani, helyesírási, lexikai vagy stilisztikai hibát tartalmaz.</p>	<p>megértést. A számos értelmezavaró nyelvtani, helyesírási, lexikai vagy stilisztikai hiba miatt a szöveg alig vagy egyáltalán nem érthető.</p>
---	---	---	--

A szövegalkotás és a nyelvhasználat hibáit a vizsgaközpont által felkért javító tanár piros tollal jelöli a szövegben vagy a margón.

A szövegalkotás javításánál a hiányzó bekezdést fordított "z" betűvel, az egyéb szövegalkotási hibákat szaggatott vonallal kell jelölni, de nem kell kijavítani.

A nyelvhasználat javításánál minden nyelvi (nyelvtani, helyesírási, lexikai, stilisztikai stb.) hibát alá kell húzni, de nem kell kijavítani. Ha a javító tanár több összefüggő mondatban talál súlyos nyelvhasználati hibát, akkor azt a margón függőleges hullámos vonallal jelöli. Az értékelésnél a nyelvi hibák közül csak azokat kell figyelembe venni, amelyek jelentősen nehezítik vagy akadályozzák a szöveg megértését.

Az ismétlődő hibákat az értékelés során csak egyszer vesszük figyelembe.

Értékelési útmutató az emelt szintű szóbeli vizsgához

Az összpontszám megoszlása a feladatok és az értékelési szempontok szerint

FELADAT	AZ ÉRTEKELES SZEMPONTJAI	PONTSZAM
A) Önálló témakifejtés: a tartalmi követelmények témaköreihez kapcsolódó ismeretek önálló kifejtése	<ul style="list-style-type: none">• Tartalom• Felépítés• (Szak)szókincs, nyelvhasználat	30 pont 5 pont 10 pont
B) Elemzés: egy autentikus dokumentumhoz (szemelvény, ábra, táblázat stb.) kapcsolódó kérdés vagy kérdések megválaszolása rövid elemzés formájában	<ul style="list-style-type: none">• Tartalom• (Szak)szókincs, nyelvhasználat	15 pont 10 pont
Összesen 70 pont		

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

A) feladat : Önálló témakifejtés

Tartalom

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- rendelkezik-e a témára vonatkozó megfelelő mennyiségű és mélységű ismeretekkel
- képes-e mondanivalója önálló kifejtésére
- képes-e álláspontjának érvekkel való alátámasztására
- tud-e megfelelően reagálni a vizsgáztató álláspontjára vagy kérdéseire.

Felépítés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- a tényeket és az összefüggéseket logikusan építi-e fel
- a gondolatok közötti kapcsolatokat világosan fogalmazza-e meg.

(Szak)szókincs, nyelvhasználat

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- (szak)szókincse a szintnek és a témának megfelelően elég gazdag-e
- nyelvhasználata igényes, kellőképpen választékos és árnyalt-e.

B) feladat: Elemzés

Tartalom

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- tudja-e megfelelő mélységben elemezni a rendelkezésére álló adatokat
- elég részletesen fejti-e ki a témát
- megfelelő jártasságot mutat-e verbális és vizuális információk értelmezésében.

(Szak)szókincs, nyelvhasználat

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- (szak)szókincse a szintnek és a témának megfelelően elég gazdag, választékos és árnyalt-e
- nyelvhasználatának színvonala megfelel-e az elvárható szintnek és a témának.

Értékelési skálák

A) feladat: Önálló témakifejtés

Tartalom

A tartalmi szempontnak való megfelelés szerint legfeljebb 30 pont adható.

30-21 pont	20-11 pont	10-1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - rendelkezik a témára vonatkozó megfelelő mennyiségű és mélységű ismeretekkel - mondanivalóját vizsgáztatói kérdések nélkül önállóan fejti ki - álláspontját érvekkel támasztja alá - megfelelően reagál a vizsgáztató álláspontjára vagy kérdéseire 	<ul style="list-style-type: none"> - nem érinti a téma minden lényeges vonatkozását - mondanivalóját csak néhány vizsgáztatói kérdés segítségével fejti ki - álláspontját nem mindig támasztja alá érvekkel - nem minden tekintetben reagál megfelelően a vizsgáztató álláspontjára vagy kérdéseire 	<ul style="list-style-type: none"> - nem érinti a téma több lényeges vonatkozását - mondanivalóját csak több vizsgáztatói kérdés segítségével, és akkor is csak részlegesen fejti ki - álláspontját alig támasztja alá érvekkel - többnyire nem megfelelően reagál a vizsgáztató álláspontjára vagy kérdéseire 	<ul style="list-style-type: none"> - nem érinti a téma egyetlen lényeges vonatkozását sem - mondanivalóját vizsgáztatói kérdések segítségével sem tudja kifejteni - álláspontját nem tudja megindokolni - nem megfelelően reagál a vizsgáztató álláspontjára vagy kérdéseire

Felépítés

A felépítés szempontjának való megfelelés szerint legfeljebb 5 pont adható.

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - a tényeket és az összefüggéseket logikusan építi-e fel - a gondolatok közötti kapcsolatokat világosan fogalmazza-e meg 	<ul style="list-style-type: none"> - a tényeket és az összefüggéseket néhány logikai összefüggés kihagyásával építi-e fel - a gondolatok közti kapcsolatokat nem minden esetben fogalmazza meg világosan 	<ul style="list-style-type: none"> - a tényeket és az összefüggéseket lényeges logikai összefüggések kihagyásával építi-e fel - a gondolatok közti kapcsolatokat több esetben homályosan fogalmazza meg 	<ul style="list-style-type: none"> - a tényeket és az összefüggéseket nem tudja logikusan felépíteni - a gondolatok közti kapcsolatokat nem tudja kifejezni

(Szak)szókincs, nyelvhasználat

A (szak)szókincs, nyelvhasználat szempontnak való megfelelés szerint legfeljebb 10 pont adható.

10-8 pont	7-5 pont	4-1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- (szak)szókincse a szintnek és a témának megfelelően gazdag - nyelvhasználat igényes, kellőképpen választékos és árnyalt	- törekszik az igényes nyelvhasználatra, (szak)szókincse általában a témának megfelelő, - szóhasználat esetén nem megfelelő vagy pontatlan, ez azonban nem nehezíti a megértést - szükség esetén megfelelően alkalmazza a kompenzációs stratégiákat	- viszonylag egyszerű szókincset használ, és hiányoznak alapvető szakkifejezések - nem megfelelő vagy pontatlan szóhasználat esetén nehezíti a megértést - túl gyakran alkalmaz kompenzációs stratégiákat	- szókincse túl egyszerű, - nem megfelelő szóhasználat többször nehezíti, esetenként megakadályozza a megértést, - túl gyakran fordul elő, hogy nem megfelelően alkalmazza a kompenzációs stratégiákat

B) feladat: Elemzés

Tartalom

A tartalom szempontnak való megfelelés szerint legfeljebb 15 pont adható.

15–10 pont	9–5 pont	4-1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő mélységben elemzi a rendelkezésére álló adatokat, információkat - részletesen fejti ki a témát - megfelelő jártasságot mutat a verbális és vizuális információk értelmezésében 	<ul style="list-style-type: none"> - nem teljes mélységben elemzi a rendelkezésére álló adatokat, információkat - csak részben fejti ki a témát - a verbális és vizuális információk értelmezésében nem mutat elvárható mértékű jártasságot 	<ul style="list-style-type: none"> - csak felületesen elemzi a rendelkezésére álló adatokat, információkat - csak töredékében fejti ki a témát - a verbális és vizuális információk értelmezésében nem mutat megfelelő jártasságot 	<ul style="list-style-type: none"> - nem képes elemezni a rendelkezésére álló adatokat, információkat - nem tudja kifejteni a témát - a verbális és vizuális információk értelmezésében nem mutat semmiféle jártasságot

(Szak)szókincs, nyelvhasználat

A (szak)szókincs, nyelvhasználat szempontnak való megfelelés szerint legfeljebb 10 pont adható.

10-8 pont	7-5 pont	4-1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - (szak)szókincse a szintnek és a témának megfelelően gazdag - nyelvhasználat igényes, kellőképpen választékos és árnyalt 	<ul style="list-style-type: none"> - (szak)szókincse általában a témának megfelelő - szóhasználata esetenként nem megfelelő vagy pontatlan, ez azonban nem nehezíti a megértést - szükség esetén megfelelően alkalmazza a kompenzációs stratégiákat 	<ul style="list-style-type: none"> - viszonylag egyszerű szókincset használ, és hiányoznak alapvető szakkifejezések - nem megfelelő vagy pontatlan szóhasználata esetenként nehezíti a megértést - túl gyakran alkalmaz kompenzációs stratégiákat 	<ul style="list-style-type: none"> - szókincse túl egyszerű, nem használ szakkifejezéseket - a nem megfelelő szóhasználat többször nehezíti, esetenként megakadályozza a megértést - túl gyakran fordul elő, hogy nem megfelelően alkalmazza a kompenzációs stratégiákat